

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sayı : 72998012-
Konu : 2016/16 no'lu Tebliğin
Genç Çiftçi Kriterleri ve Uygulama Talimatı.

...../ 04/2016

GENEL MÜDÜRLÜK MAKAMINA

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesine İlişkin 2016/16 Sayılı Tebliğ ile, tarımda sürdürülebilirliğin sağlanması, genç çiftçilerin girişimciliğinin desteklenmesi, gelir düzeyinin yükseltilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması ve kırsalda genç nüfusun istihdamına katkı sağlayacak kırsal alandaki tarımsal üretime yönelik projelerin desteklenmesi amaçlanmıştır.

Konu ile ilgili uygulamalara açıklık getirmek amacı ile “Genç Çiftçi Kriterleri ve Uygulama Talimatı” Olur ekinde sunulmuş olup uygulanması ve Bakanlığımız web sitesinde yayınlanması hususunu;

Olur' larımıza arz ederim.

E K İ :
Genç Çiftçi Kriterleri ve Uygulama Talimatı

Hamza YILDIZ
Daire Başkanı V.

Uygun görüşle arz ederim.

Faruk FIRATOĞLU
Genel Müdür Yardımcısı

OLUR
26/04/2016

Dr. Metin TÜRKER
Genel Müdür V.

26/04/2016 Mühendis
26/04/2016 Çalışma Gurubu Sorumlusu: Tahsin TÜFEKÇİ

GENÇ ÇİFTÇİ KRİTERLERİ ve UYGULAMA TALİMATI

1- Başvuru sahibinin Yaşı

- 05.04.1976 - 05.04.1985 tarihleri arasında doğanlar 8 (sekiz) puan,
- 06.04.1985 - 04.04.1999 tarihleri arasında doğanlar 10 (on) puan,
(Bu tarihler dahil),
olarak değerlendirilir.

2- İkametgâh Yerinin Kırsal Nüfus Sayısı

- Kırsal nüfus ile ilgili Bilgiler TÜİK veri tabanından alınmış olup Bakanlar Kurulu Kararı gereği sistemde kullanılmıştır. (Değiştirilemez)
- 12/11/2012 Tarih ve On Dört İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6360 sayılı Kanun öncesi İdari Tüzel Kişiliği olan ve nüfusu yirmi binden az olan yerleşim birimlerini için Kanunun uygulandığı tarihteki nüfus bilgileri kullanılmıştır.
- İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yapılan kırsal alan güncellemeleri veri tabanı olarak kullanılmıştır. (Değiştirilemez)
- Kırsal alan listesinde olup veya sonradan eklenen kapsam dışı yerleşim birimleri tespit edildiğinde Genel Müdürlüğe raporlandırılıp sistemden silinmesi sağlanacaktır.

3- İkametgâh Yerinin İl-İlçe Merkezine Uzaklığı

- İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yapılan güncellemeler sonunda sistemde veri tabanı olarak kullanılmış olup 2016 yılı için değiştirilemez.

4- Başvuru Sahibinin Eğitim Düzeyi

- Okur Yazarlık Belgesi ve Diploma örnekleri, aslı görülmüştür olarak veya onaylı olarak kabul edilmiş olması gerekir.
- Yabancı ülkelerdeki okullardan alınan diplomalar Yüksek Öğretim Kurumu veya Milli Eğitim Bakanlığı/Müdürlüğü tarafında onaylanması gerekir.
- Okul terk (Tasdikname) belgesi program kapsamında Okur-Yazar Belgesi olarak kullanılabilir.
- Okullardan alınan “.. Okulumuzdan Mezun Olmuştur.” İfadesi olan belgeler kişiye ait beyan olup sonrasında başvuru sahibinin örgün eğitime (Açık Öğretim – Açık Lise Hariç) devam ettiği tespit edilir ise başvuru reddedilip gerekli yaptırım ve cezai işlemler uygulanacaktır.

5- Tarımsal Üretim Konusu

- Üretim konuları Uygulama Rehberinde ve Talimatlarda belirtilmiştir.
- Oluşan talep ve TİGEM tarafından yapılan araştırmalar sonucunda, Küçükbaş Hayvancılık Irklarına;
  - a) Pırıt-Pırlak (Kütahya, Afyon, Uşak, Manisa, Isparta ve Burdur İlleri)
  - b) Karayaka (Ordu, Giresun, Sinop, Samsun ve Tokat İlleri)
  - c) Kıvrıcık (Çanakkale, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Bursa, Balıkesir, Bilecik, Sakarya, İzmir, Manisa ve Yalova illeri)
  - d) Kıl Keçisi (81 İl) talep listesine eklenmiştir.
- Büyükbaş ve Küçükbaş hayvancılık proje sayıları TİGEM tarafından temini beyan edilen sayı-ırk üzerinden değerlendirilecek ve iller arasında dağıtılacaktır.
- TİGEM ile Genç Çiftçi arasında imzalanacak “Hayvan Alım Sözleşmesi” ekte olup hibe sözleşmesi ile aynı anda imzalanacaktır. İmzalanan her iki sözleşme hükümlerine uyulmadığı takdirde sözleşmeler iptal edilecektir.
- Tek yıllık tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği projelerinde üretimin yanında, işleme ve paketleme kalemlerinin de olması şarttır.
- İpekböceği yetiştiriciliği konusunda başvuru yapabilecek iller; Muğla, Aydın; İzmir, Bursa, Bilecik, Sakarya, Çanakkale, Isparta, Eskişehir, Ankara, Bolu, Samsun, Şanlıurfa, Batman, Bartın, Antalya, Denizli, Tekirdağ, Balıkesir, Burdur, Konya, Kahramanmaraş, Hatay, Yalova, Çorum, Diyarbakır, Kırklareli, Mersin, Bingöl, Elazığ ve Adıyaman olarak belirlenmiştir.

6- Yerli Gen, Coğrafi İşaretleme Olan (**)

- Hayvancılık ile ilgili "Yerli Gen Listesi" Talimat olarak belirlenmiştir. TİGEM tarafında yurt içinden temin edilecek olan ve listeye eklenen küçükbaş hayvan ırkları da yerli gen olarak kabul edilecektir.
- Coğrafi İşaretleme Ürünleri ise, Uygulama Rehberinde Belirtilmiştir. Başvuru süresince Türk Patent Enstitüsü tarafında onaylanan coğrafi işaretler listeye dahil edilmiş sayılacaktır.
- Takip döneminde temin edilmesi zorunlu olan canlı hayvanlar TİGEM aracılığı ile veya Ekte sunulan liste kapsamında yurt içinden temin edilebilecektir.
- Takip döneminde kesilen veya elden çıkan hayvanların yerine proje kriterlerine uygun yeni canlı hayvanların en çok 60 (altmış) gün içerisinde alınarak işletmeye dahil olması şarttır. Takip döneminde yapılan kontrollerde diğer yatırım kalemlerinin eksik olması durumunda; eksikliğin giderilmesi için 30 günlük süre verilir ve süre sonunda yapılan kontrollerde eksiklik giderilmediği takdirde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

7- Tarımsal Üretim Konularında Eğitim Alanlar (***)

- Milli Eğitim Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan protokoller çerçevesinde düzenlenen ve proje konusu kapsamında olan (Hayvansal Üretim-Bitkisel Üretim) Kurs Bitirme Belgeleri geçerli olacaktır.
- Hayvansal üretim konularına başvuru yapanların +5 (beş) puan alması için hayvansal üretime yönelik konularda, bitkisel üretim konusunda başvuru yapanlar ise bitkisel üretim konulu kurslara ait belge sahibi olmaları gerekir.

8- İkameti başvuru aşamasında kırsal alanda veya yatırım yerinde olan

- İkametgâhı kırsal alanda veya yatırım yapılacak yerde olanlar "İkametgâh Belgesini" başvuru dosya ekinde teslim etmeleri şart olup ikametgâhını sözleşme aşamasında kırsal alana taşımayı taahhüt edenler için başvuruda şart değildir.
- Sistem üzerinden yapılan ön başvurularda ikametgâhını kırsal alana taşımayı taahhüt eden genç çiftçi için sistem adrese otomatik olarak yönlendirmektedir. Sözleşme imzalama aşamasında taahhüt ettiği kırsal alana ait ikametgâh belgesi getirmek şarttır.

9- Başvuru aşamasında işletme ve yatırıma konu arazi mülkiyeti kendisine ait olan

- Hayvancılık projelerinde "Mülkiyeti Kendisine Ait" butonunu işaretleyen kişi; İşletme numarasını girmek zorundadır. Bununla birlikte mülkiyet belgesi (Tapu, Keşif Raporu, Tahsis Belgesi vb) teslim etmek zorundadır.
- İşletmesinin üzerinde bulunduğu arazi hisseli ise bu kişinin işletmesi kendisine ait olarak değerlendirilmeyecektir.
- Hayvancılık projelerinde kiralık olarak kullanılacak işletmelerde, İşletme Tescil Belgesi ve işletmenin üzerinde bulunduğu araziye ait (arazi üzerinde işletme görünmeyebilir) Kira Sözleşmesi, Taahhütname veya Fiili Kullanım Taahhütnamesi düzenlenmek zorunludur.
- Bitkisel üretim konulu projelerde; Uygulama Rehberinde ve Talimatta belirtildiği üzere parsel büyüklüğü en az 2 (iki) dekar ve bitişik en çok 5 (beş) parselden oluşacaktır.
- Hisseli tapularda başvuru sahibinin hisse oranı proje içeriğini karşılıyor ise Fiili Kullanım Taahhütnamesi düzenleyerek sistem içerisinde kendi mülkü olarak kabul edilir ve +5 (beş) puan uygulanır.
- Hisseli olmayan tam parsel sadece bir kişi tarafından projede kullanılabilir.
- Verasete İştirak durumlarında; kişinin hissesinin bulunduğu parseller için Kira Sözleşmesi veya Talimat ekinde sunulan "Taahhütname ve Fiili Kullanım Taahhütnamesi" düzenlenebilecektir.
- Veraset iştirak kapsamında olan ve başvuru sahibinin hissesi bulunmayan parseller için tüm hissedarlar ile Kira Sözleşmesi ve Taahhütname alınması şarttır.
- İstenilen; "Kira Sözleşmesi, Taahhütname (arazi için), Fiili Kullanım Taahhütname" Noter veya Muhtar Onaylı olabilecektir.
- Tebliğ ekindeki "Taahhütname" sözleşme imzalama aşamasında "Noter Onaylı" olması şarttır.

10- Engelli/ Şehit Yakını/Gazi (*)

- Engelli raporlarında çalışabilirlik durumuna dikkat edilecektir. (Rapor içeriğinde Bedensel-Fiziksel İşlerde Çalışamaz veya Ağır Engelli ifadesi olmamalıdır)

11- Kadın

12- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt hükmünce; ... aile içindeki geliri kişi başına düşen aylık tutarı asgari ücretin üçte birinden az olanlar.

- SGK durum belgesinde; kapsamı 60-c-1 (Yeşilkart) olanlar faydalanabilecektir. Diğer bütün durumlar puan dışı değerlendirilecektir.
- Başvuru sahibinin ücretli çalışıyor olmaması SGK Hizmet Dökümünden kontrol edilecektir.
- Eşinin sağlık güvencesinden faydalananlar "GÜVENCELİ" butonunu işaretlenmiş ve eşinin durumunu detaylandırmış olmalıdır.
- Yakın zamanda işten ayrılmış veya işsizlik maaşı alanlar SGK dan temin edecekleri belgeyi ibraz ederek başvuru yapabilirler.

13- Evli

- Evlilik durumu MERNİS kayıtlarından kontrol edilmektedir.
- Başvurudan 2-3 gün önce evlenenlerin kayıtları MERNİS veri tabanında görünmeyebilir. Kişi yakın zamanda evlenmiş ise "Evlilik Cüzdanı Fotokopisi" eklenebilir.

A- KOMİSYON PROJE İÇERİK DEĞERLENDİRMESİ

- Komisyon proje değerlendirmesinde her türlü kriteri gerekçe göstererek sistem üzerinde kullanabilecektir.
- Oluşan Asil-Yedek Listeler sistem üzerinde alınacaktır.
- Aynı puana alan kişilerde sıralamada öncelikle yaş (gün-ay-yıl) değerlendirme kriteri kullanılacak ve sistem üzerinden değerlendirilecektir.
- Asil ve Yedek Listeler İl-İlçe Düzeyinde Konu Bazında oluşturulacak ve sistem üzerinden çıktısı alınacaktır.
- Yedeklerin çağırılması aynı İlçeden ve aynı konu bazında sırasıyla olacaktır.

- I. DEĞERLENDİRME KRİTER TABLOLARININ VE DİĞER ÇIKTILARIN BAŞVURU BİTİMİNDEN SONRAKİ HAFTA İÇERİSİNDE ALINMASI DAHA SAĞLIKLI VE KESİN PUANLAMA İÇİN ÖNEM ARZ ETMEKTEDİR.
- II. İL DEĞERLENDİRME KOMİSYONUNA; " BAŞVURU KONTROL FORMU-DEĞERLENDİRME KRİTER TABLOSU VE İCMAL" SİSTEM ÜZERİNDEN ALINIP YÜRÜTME BİRİMİNCE ONAYLANARAK TESLİM EDİLECEKTİR.
- III. PROJE DEĞERLENDİRİLMESİNDE; MAKİNE EKİPMANDA REFERANS FİYAT OLARAK, BAKANLIĞIMIZ TARAFINDA YÜRÜTÜLEN "MAKİNE EKİPMAN DESTEK PROGRAMINDAKİ" FİYATLAR, DİĞER KONULARDA İSE "KOOPERATİF PROJELERİNDEKİ YATIRIM TUTAR TABLOLARI VE EKTE SUNULAN TABLOLAR" KULLANILABİLECEKTİR.
- IV. BAKANLAR KURULU KARARINA, TEBLİĞE, UYGULAMA REHBERİNE VE TALİMATLARA UYGUN OLMAYAN PROJE BAŞVURULARI ONAYLANSA DAHİ KABUL EDİLMEYECEK OLUP KOMİSYONA TESLİM EDİLMEYECEKTİR. KOMİSYON TARAFINDAN TESPİT EDİLEN HATALI BAŞVURULAR DEĞERLENDİRİLMİYİP REDDEDİLECEKTİR.
- V. ÇİFTE VATANDAŞ OLARAK TABİR EDİLEN MAVİ KARTLILAR "MERNİS KAYITLARINDA; "KENDİ İSTEĞİ İLE VATANDAŞLIKTAN ÇIKARILMIŞ" İFADESİ TAŞIDIĞI VE VERİ TABANINDA OLMADIKLARI İÇİN BAŞVURU YAPAMAZLAR.

**KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ KAPSAMINDA GENÇ ÇİFTÇİLERİN
TİGEM'DEN CANLI HAYVAN ALIMINA İLİŞKİN SÖZLEŞME**

MADDE-1 TARAFLAR

Bir tarafta; Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) ile diğer tarafta, ...
..... adresinde mukim,
..... T.C. Kimlik No ile kayıtlı ..... ("Genç Çiftçi"),
aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

MADDE-2 SÖZLEŞMENİN KONUSU

26/02/2016 tarihli ve 29636 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 16/02/2016 tarihli ve 2016/8540 sayılı "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Karar" ile 05.04.2016 tarihli ve 29675 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan, Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2016/16) kapsamında ..... İli..... İlçesi..... adresinde ikamet eden ..... T.C. Kimlik No ile kayıtlı ..... ("Genç Çiftçi") ile TİGEM'in yurtiçi ya da yurtdışından temin edeceği canlı hayvanların tedarikine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir.

MADDE-3-TEDARİK EDİLECEK HAYVANLARIN SAYISI VE NİTELİĞİ

- 1- Sözleşme kapsamında toplam 4 (dört) baş, Simmental/Esmer ırkı, en az 9 (dokuz) aylık damızlık boş dişi dana teslim edilecektir.
- 2- Sözleşme kapsamında toplam 7 (yedi) baş, Etçi/Kombine/Melez ırkı, en az 220 kg canlı ağırlıkta besilik erkek materyal teslim edilecektir.
- 3- Sözleşme kapsamında toplam 40 baş (38 adet dişi, 2 adet erkek), ...ırkı damızlık Küçükbaş (Koyun/Keçi) teslim edilecektir

MADDE-4 TANIMLAR

Bu sözleşmede geçen;

- a) Bakanlık : Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) TİGEM : Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünü,
- c) TRGM : Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,
- d) İl Müdürlüğü : Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünü,
- e) İlçe Müdürlüğü : Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünü,
- f) Genç Çiftçi : Destekten yararlanmak üzere müracaatta bulunan, 18-40 yaş aralığında tarımsal faaliyet gösteren gerçek kişiyi,
- g) Damızlık Dişi (Koyun-Keçi) : 14 ayın üzerindeki veya en az bir yavru yapmış dişileri,
- h) Damızlık Erkek (Koyun-Keçi) : 14 ayın üzerindeki erkekleri,
- i) Damızlık Dişi Dana: 9-12 aylık dişi sığırları,
- j) Besi Danası: Besi amacıyla kullanılacak erkek sığırları,

ifade eder.

1

MADDE-5 TESLİM SÜRESİ

Sözleşme konusu hayvanlar, yurt içi ve yurt dışından temin durumu dikkate alınarak hazırlanacak bir program dahilinde sözleşmenin taraflarca imzalanmasından itibaren 120 (yüzyirmi) gün içerisinde temin edilecektir.

MADDE-6 TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

A-TARIM İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN (TİGEM) YÜKÜMLÜLÜKLERİ

(1) TİGEM, sözleşme konusu olan ve 3. Maddede ayrıntısı verilen canlı hayvanı, teslim süresi içerisinde, bağlı bulunduğu İl/İlçe' nin Gıda Tarım ve Hayvancılık İl ya da İlçe Müdürlükleri'ne teslim eder. Hayvanların Genç Çiftçilere teslimi İl veya İlçe Müdürlükleri tarafından eş zamanlı yapılacaktır. Teslimattan sonra TİGEM' in sorumluluğu sona erecektir.

(2) Sözleşme konusu hayvanların seçimi TİGEM' e aittir.

(3) Hayvanların nakliyesi ve geniş kapsamlı nakliye sigortası TİGEM koordinasyonunda yapılacaktır.

B-GENÇ ÇİFTÇİ' NİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

(1) Genç Çiftçi, sözleşme konusu hayvanları TİGEM' den almayı taahhüt eder. Sözleşmenin imzalanmasından sonra sözleşme konusu hayvanların alımından vazgeçemez.

(2) Genç Çiftçi, sözleşme konusu hayvanları üçüncü şahıslara devredemez.

(3) Hayvanların, % 8 KDV, Damga Vergisi ve diğer her türlü giderlerin bedeli Genç Çiftçiye aittir. Toplam .....TL tutarındaki bu bedel, sözleşmenin imzalanmasını müteakip en geç bir ay içerisinde TİGEM'in T.C Ziraat Bankası Ankara Kurumsal Şubedeki TR93 0001 0017 4505 9943 7852 05 İBAN Numaralı hesap numarasına ödenir. Bu bedeli ödemeyen Genç Çiftçi'nin imzalamış olduğu sözleşme hükümsüz sayılır.

(4) Hayvanların tesliminde düzenlenen teslim-tesellüm evrakları İl veya İlçe Müdürlüklerinin yetkililerince Genç Çiftçilere imzalatılır. Genç Çiftçiler ödemeye esas tüm belgeleri süresi içerisinde bağlı bulunduğu İl/İlçe Müdürlüğü'ne teslim eder.

(5) Genç Çiftçi, sözleşmenin imzalanmasından sonra, TİGEM'in temin edeceği ve TİGEM tarafından belirlenen hayvanların bedelinin tamamını Banka/Bakanlık tarafından TİGEM' e ödenmesini kabul ve taahhüt eder.

(6) Genç Çiftçinin, sözleşmeden sonraki adres değişikliği kabul edilemez.

(7) Genç Çiftçi, hayvanların tesliminden sonra TİGEM' in herhangi bir yükümlülüğünün olmadığını kabul eder.

MADDE-7 MÜCBİR SEBEPLER

TİGEM ve Genç Çiftçinin iradesi dışında kalan ve taahhüdün yerine getirilmesini imkansız kılan veya geciktiren olaylar (Yangın, tabii afetler, salgın hastalıklar, grev, lokavt, Hükümet Kararları v.s.) ilgili Resmi Makamlarca tevsik edilmek kaydıyla ve taktiri taraflara ait olmak üzere mücbir sebep sayılır. Mücbir sebep halinde sözleşmenin durumu taraflarca takdir edilecektir.

MADDE-8 HÜKÜM BULUNMAYAN HALLER

İş bu sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, 26/02/2016 tarihli ve 29636 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 16/02/2016 tarihli ve 2016/8540 sayılı "Kırsal Kalkınma Destekleri

 2

Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı”, 05.04.2016 tarihli ve 29675 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan, Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2016/16) ve ekleri ile TRGM tarafından hazırlanan Uygulama Rehberi esas alınır.

MADDE-9 GENEL HÜKÜMLER

Anlaşmazlıkların çözümünde Ankara Mahkemeleri ile İcra ve İflas Daireleri yetkilidir.

MADDE-10

İş bu sözleşme .../...../2016 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

TARAFLAR

TARIM İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GENÇ ÇİFTÇİNİN

Adı Soyadı :
TC Kimlik No:
Adresi :

Telefonu :
E-mail :
Tarih :
İmza :

YERLİ GENLER VE ÖNCELİKLİ İLLER

Yerli Gen	İl
Boz Sığır Irkı	Edirne, Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Kocaeli
Yerli Kara Sığırı	Ankara, Çankırı, Konya, Karaman
Akkaraman Koyunu	Aksaray, Ankara, Bingöl, Çankırı; Çorum, Kayseri, Karaman, Kars, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Malatya, Osmaniye, Niğde, Yozgat
Kangal Akkaraman Koyunu	Sivas
Dağlıç Koyunu	Afyonkarahisar
Yerli Güney Sarısı Sığırı	Adana, Hatay, Diyarbakır Şanlıurfa, Mersin
Doğu Anadolu Kırmızısı Sığırı	Erzurum, Kars, Artvin
Kilis (Güney Anadolu Kırmızısı) Sığırı	Hatay, Şanlıurfa, Mersin
Zavot Sığırı	Ardahan, Kars
Anadolu Mandası	İstanbul, tokat, Amasya, Afyonkarahisar, Balıkesir, Samsun, Düzce, Bitlis, Sivas, Diyarbakır, Muş, Kayseri, Kütahya, Çorum, Giresun, Bartın, Kocaeli, Yozgat, Tekirdağ
Kıvırcık Koyunu	Kırklareli, Balıkesir
Sakız Koyunu	İzmir,
Gökçeada Koyunu	Çanakkale
Karagül Koyunu	Tokat
Çine Çapan Koyunu	Aydin
Hemsin Koyunu	Artvin, Erzurum, Ardahan
Norduz Koyunu	Van
Dağlıç Koyunu	Afyonkarahisar, Konya
Tuj Koyunu	Ardahan, Kars
Karakaçan Koyunu	Çanakkale, İzmir, Balıkesir
Kilis Keçisi	Kilis, Hatay
Eşme Koyunu	Uşak
Morkaraman Koyunu	Ağrı, Bingöl, Erzurum, Elazığ, Iğdır
İvesi Koyunu	Adana, Adıyaman, Gaziantep, Kilis, Mersin, Osmaniye, Şanlıurfa
Karacabey Merinosu Koyunu	Balıkesir, Bursa, Edirne, Kocaeli, Tekirdağ

SARIN

YERLİ GENLER VE ÖNCELİKLİ İLLER

Karayaka Koyunu	Amasya, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Tokat
Honamlı Keçisi	Konya, Antalya, Burdur, Isparta
Kıvrıkcık Koyunu	Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bursa, İzmir, Kırklareli, Manisa, Uşak, Yalova
Karakaş Koyunu	Diyarbakır
Ankara Keçisi	Ankara, Konya
Abaza Keçisi	Artvin
Kaçkar Keçisi	Artvin, Rize
Kilis Keçisi	Gaziantep, Kilis
Koçeri Koyunu	Batman
Zom Koyunu	Diyarbakır
Osmanlı (Gürcü) Keçisi	Kars, Ardahan
Ankara (Tiftik) Keçisi	Siirt, Ankara
Halep Keçisi	Gaziantep, Kilis, Hatay, Şanlıurfa
İspir Keçisi	Rize, Erzurum

